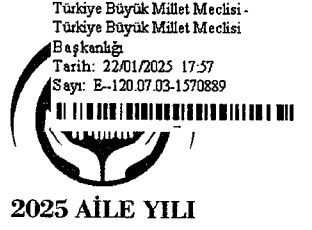

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-14598518
Konu : Soru Önergeleri (7/16960)

ACELE

7/16960
GK 21

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.10.2024 tarihli ve 1508264 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Hakkari Milletvekili Sayın Öznur BARTİN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/16960 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/16960 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: D74521B6-D6A8-43D7-9DC6-93B2089CD0B6

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**Hakkari Milletvekili Sayın Öznur BARTİN'e Ait 7/16960 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda tüm risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocuğa yönelik her türlü istismarla etkin mücadele edilmektedir. Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan inceleme sonucu çocuk ve aile 5395 sayılı çocuk koruma kanunu kapsamında ihtiyaç duyduğu koruyucu ve destekleyici tedbirler çerçevesinde desteklenmektedir.

2023 yılında yayınlanan "Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nda çocukların risklerden korunmalarına yönelik toplumsal farkındalığı artırıcı faaliyetlerin yürütülmesi ve çocukların risklerle karşı karşıya gelmemesi ve onlara yönelik güvenli alanların oluşturulmasına ilişkin eylemlere yer verilmiştir. Eylem planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

Öte yandan 81 ilimizde bulunan Sosyal Hizmet Merkezleri aracılığıyla vatandaşlarımıza sunulan koruyucu önleyici nitelikteki eğitim ve danışmanlık hizmetleri bağımlılıkla mücadelede önemli rol üstlenmektedir. Aile Eğitim Programı (AEP) ve Yeşilay iş birliğindeki Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) Eğitimleri kapsamında gençleri kapsayacak şekilde bağımlılık ile mücadelede farkındalık eğitimleri verilmektedir. Bakanlığımızca başlatılan Sosyal Uyum Süreci Danışmanlığı kapsamında, bağımlılıkla mücadele alanında 18 yaş üzeri bireylere, ailelerine ve yakınlarına ihtiyaç duydukları rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin standartları belirli şekilde gündüzlü bir hizmet modeli aracılığıyla sunulması hedeflenmektedir. Ayrıca, Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planında (2024-2028) yer alan "Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Programı ve Aile Eğitim Programı kapsamında gençlere ve ailelerine kötü alışkanlıklar, bağımlılık, dijital kumar ile oyun bağımlılığı konusunda bilgilendirici eğitimler düzenlenmesi", "Koruyucu hizmetler kapsamında, ruh sağlığı, bağımlılık sorunları yaşayan kişilerin aileleri/bakım verenleri başta olmak üzere destek programları yaygınlaştırılması" faaliyetleri kapsamında ilgili kurumlar tarafından çalışmalar yürütülmektedir.

Diğer taraftan kadına yönelik şiddetle mücadele ve kadın cinayetlerinin önlenmesi amacıyla "şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi" çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun ve devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu'nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilerek kadına yönelik şiddetle mücadele bir üst seviyeye taşınmıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış

olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlüktedir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır. Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.

- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmalarımız hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları-gelişmeleri değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır. Kurul bugüne kadar 17 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları” ile kadına yönelik şiddetle mücadelede il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 82 ŞÖNİM hizmet vermektedir. Nüfusun yoğun illerde ikinci ŞÖNİM açılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bunun yanı sıra, Hakkâri ilinde ŞÖNİM hizmet sunmaktadır.
- Kadın konukevleri; fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların, şiddetten korunması, psiko-sosyal sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır. Kadın konukevlerinde kadınların ve beraberindeki çocuklarının şiddetsiz bir ortamda, yaşadıkları travma ile başa çıkabilmeleri, güçlenmeleri ve yeniden sağlıklı ilişkiler sürdürebilmelerine destek olmak üzere mesleki çalışmalar yürütülmektedir. Mesleki çalışmalar ve değerlendirmelerle birlikte kadın ve çocuklara doğrudan ya da ilgili kuruluşlara yönlendirmek suretiyle barınma, psiko-sosyal destek, hukuki destek, tıbbi destek, ekonomik destek, mesleki destek, eğitim desteği, çocukları için kreş, rehberlik ve yönlendirme vb. alanlarda hizmet sunulmaktadır. Hakkâri ilimizde Bakanlığımıza bağlı 1 kadın konukevi 20 kapasiteyle hizmet vermektedir.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 418 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi

vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır.

- 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının elektronik kelepçe, mağdur koruma ünitesi, GPS ünitesi gibi teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması yürütülmektedir. Uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak Kadın Destek Sistemi (KADES) hayata geçirilmiştir. KADES mobil uygulamasında yer alan acil durum butonuna basılması halinde acil çağrı merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağduru konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirmeye devam etmekte, konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve tüm bu çalışmalarla Türkiye'nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık yaratma ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projelerimiz devam etmektedir. Bu çerçevede; 2008 ve 2014 yürütülen Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırmaları'nın üçüncüsü, TÜBİTAK ile iş birliğinde Marmara Üniversitesi tarafından Bakanlığımız ve TÜİK katkılarıyla Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme (1007) Programı kapsamında yürütülecektir. Verilerin toplanmasına dair saha çalışmasının 2024 yılı Kasım-Aralık aylarında tamamlanması planlanmaktadır. Alanda bir başucu kaynağı niteliğinde olan bu araştırma ile kapsamlı raporlar ve mikro verilerin yanı sıra geliştirilecek veri ambarı ile verilerin analizinde yapay zekâ algoritmaları kullanılabilir, zengin veri görselleştirme tekniklerinden faydalanılabilecektir. Ayrıca kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik halinin artırılması ve şiddet döngüsünün kırılması amacıyla sunulacak sosyal hizmetleri; bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve mağduru özel ihtiyaçlarına duyarlı şekilde yapılandıran bir psikososyal destek modeli geliştirilecek ve bunun etkin olarak Türkiye genelinde hayata geçirilmesi için uygulayıcı ve eğitici programları hazırlanacaktır.

Bunun yanı sıra, Türkiye'de yasal olarak suç sayılan fiiller ve diğer adli vakalara ilişkin idari kayıt verileri, soruşturma ve kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine dair Kanun kapsamındaki tedbir kararları ise hâkim, mülki amir veya gecikmesinde

sakınca bulunan hallerde kolluk amiri tarafından verilmektedir. Bu doğrultuda bahse konu veri ve bilgilerin ilgili kurumdan temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden Bakanlığımız açılmış davalara katılmakta olup adli süreçlere ilişkin yargılama aşamaları sonuna kadar titizlikle takip edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yürütülen soruşturma dosyalarına, 6284 sayılı Kanun kapsamında davaya müdahillik hususunun değerlendirilebilmesi için soruşturma sonucunun Bakanlığımıza tebliğ edilmesi talepli dilekçe sunulmaktadır.

Soruşturma sonucunun tebliği halinde, soruşturma sonucunda dava açılmış ve iddianame düzenlenmişse Bakanlığımızca davaya müdahillik hususu değerlendirilmekte, soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi halinde ise Bakanlığımızca bu karara itiraz hususu değerlendirilmektedir.

Bahsi geçen vaka ile ilgili olarak P.K.'nın mağdur konumunda yer aldığı Hakkâri Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturmalar sonucunda Hakkâri 2. Asliye Ceza Mahkemesinde ve Hakkâri 1. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan dava dosyaları ve yürütülen adli süreç Bakanlığımız avukatları tarafından yakından takip edilmektedir. Bakanlığımız, hukuki süreci yakından takip etmekte ve gerekli müdahaleleri gerçekleştirmektedir.

Bakanlığımız, çocukların güvenliği ve iyilik halini sağlamak amacıyla tüm kurumlarla iş birliği içinde çalışmalarını sürdürmektedir.